

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/105/2024
Identifikačné číslo spisu:	1107226684
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1107226684.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. B. Y., narodeného XX. M. XXXX, K. K., U. XX, zastúpeného KOVAL & spol., advokátska kancelária, s. r. o., Banská Bystrica, Komenského 3, IČO: 36 648 892, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o zaplatenie 594 768,64 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-17C/123/2007, (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17C/123/2007) o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. septembra 2023 sp. zn. 5Co/12/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. septembra 2023 sp. zn. 5Co/12/2023 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 9. mája 2019 č. k. 17C/123/2007 - 397 I. zastavil konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 253 981,64 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 253 981,64 eura od doručenia žaloby žalovanej do zaplatenia; II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 340 787 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne od 13. marca 2008 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku; III. vo zvyšku uplatneného úroku z omeškania žalobu zamietol; IV. v časti o zaplatenie istiny vo výške 253 981,64 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 253 981,64 eura od doručenia žaloby žalovanej do zaplatenia nepriznal žalovanej nárok na náhradu trov konania; V. v časti o zaplatenie istiny vo výške 340 787 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne od 13. marca 2008 do zaplatenia uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania podľa miery úspechu vo výške 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 145 ods. 1, 2, § 146 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 1 ods. 1, 2, § 3, § 4, § 20, § 22 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a uviedol, že žalobca sa voči žalovanej domáhal náhrady škody celkovo vo výške 594 768,64 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo žalovanej sumy od 17. septembra 2007 do zaplatenia na základe toho, že uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu justičnej polície PZ Dolný Kubín z 20. júna 2002

bolo začaté trestné stíhanie žalobcu pre trestný čin marenia právomoci verejného činiteľa a následne uznesením z 25. októbra 2002 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin marenia úlohy verejného činiteľa z nedbanlivosti. Rozhodnutím o pozastavení výkonu exekútorského úradu zo 16. júla 2002 č. k. 13599/2002 - 410 minister spravodlivosti pozastavil výkon exekútorskej činnosti exekútorského úradu žalobcu až do právoplatného skončenia trestného stíhania. Žalobca bol rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne zo 16. júla 2004 č. k. 2 T 160/2003 spod žaloby oslobodený a Krajský súd v Žiline uznesením zo 6. apríla 2005 sp. zn. 2 To 422/2004 odvolanie prokurátora zamietol. Ako ďalej súd prvej inštancie uviedol, voči rozhodnutiu vyšetrovateľa podal žalobca riadne opravné prostriedky, o ktorých rozhodoval príslušný orgán, voči rozhodnutiu ministra spravodlivosti žalobca žiaden opravný prostriedok nepodal, avšak súd prvej inštancie dospel k záveru o existencii okolností hodných osobitného zreteľa, ktoré umožňujú priznať žalobcovi nárok na náhradu škody, pretože samotné rozhodnutie ministra spravodlivosti neobsahuje náležitosti podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, ani poučenie o možnosti podať akýkoľvek opravný prostriedok a zároveň v danom prípade dôvod nezákonnosti nastal až tri roky od jeho vydania, a preto nie je možné od žalobcu spravodlivo požadovať splnenie podmienky využitia riadneho opravného prostriedku voči dotknutému rozhodnutiu. Podľa súdu prvej inštancie, rozhodujúcou príčinou zníženia zisku žalobcu bolo pozastavenie výkonu jeho exekútorského úradu, pričom k pozastaveniu výkonu jeho exekútorského úradu by nedošlo v prípade, ak by nedošlo k začatiu trestného stíhania a vzneseniu obvinenia voči nemu. V danom prípade sa jedná o tzv. kumulatívnu kauzalitu, keď príčinou zníženia zisku žalobcu je rozhodnutie ministra, jediným a výlučným právnym dôvodom ktorého bolo začatie trestného stíhania žalobcu; kumulatívnu príčinou vzniku škody žalobcu v podobe ušlého zisku sú všetky tri nezákonné rozhodnutia označené žalobcom, ktoré samostatne vznik škody žalobcu nespôsobili, a ktoré bez predchádzajúceho rozhodnutia nemajú žiadne právne opodstatnenie. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že medzi všetkými označenými nezákonnými rozhodnutiami a škodou žalobcu je príčinná súvislosť. Po čiastočnom späťvzati žaloby si žalobca uplatňoval voči žalovanej škodu vo výške určenej znaleckým posudkom, ktorý bol v tomto konaní vyhotovený a súd prvej inštancie vyhodnotil žalobu žalobcu ako dôvodnú v časti ušlého zisku vo výške 340 787 eur, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. februára 2020 sp. zn. 5Co/251/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil; žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal, pretože okresný súd vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Ako ďalej odvolací súd uviedol, keďže rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín zo 16. júla 2004 č. k. 2 T 160/2003 bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa a marenie úlohy verejného činiteľa a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo 6. apríla 2015 sp. zn. 2 To 422/2004 bol predmetný rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín potvrdený, je možné považovať rozhodnutie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné. V súvislosti s rozhodnutím ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekučnej činnosti exekučného úradu žalobcu a príčinnej súvislosti so vznikom škody žalobcovi, odvolací súd zdôraznil, že protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že jednou z príčin (nezákonné rozhodnutie - rozhodnutie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia a na to zjavne nadväzujúce rozhodnutie ministra spravodlivosti vydané v priamom dôsledku uvedených nezákonných rozhodnutí), a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. Preto odvolací súd uzavrel, že hlavnou a rozhodujúcou priamou príčinou zmenšenia majetkového stavu žalobcu bolo rozhodnutie ministra o pozastavení exekútorskej činnosti, pretože bez neho by k vzniku ušlého zisku žalobcu nebolo došlo, avšak pri súčasnej existencii nezákonných rozhodnutí vyšetrovateľov, preto toto rozhodnutie spĺňa predpoklady nezákonnosti a zakladá nesprávny úradný postup ministra pri jeho vydávaní a preto tiež možno konštatovať splnenie zákonnej podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami vyšetrovateľov a ministra v ich príčinnej súvislosti so zmenšením majetku žalobcu. Zároveň bol toho názoru, že znalec poverený súdom na vypracovanie znaleckého posudku sa nevyjadroval (ani nemohol) k právnemu posúdeniu veci, na základe predmetného znaleckého posudku bola vyčíslená celková výška

ušlého zisku žalobcu a pokiaľ mala žalovaná pochybnosti o správnosti tohto znaleckého posudku, nič jej v konaní nebránilo navrhnúť súdu vypracovanie nového znaleckého posudku, resp. predložiť súdu na vykonanie dokazovania vlastný znalecký posudok. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Na dovolanie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací uznesením z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Cdo/340/2020 rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2020 sp. zn. 5Co/251/2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu trpelo vadou nepreskúmateľnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

4. Po vrátení veci najvyšším súdom Krajský súd v Bratislave (v poradí druhým) rozsudkom z 19. septembra 2023 sp. zn. 5Co/12/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v žalobe vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal. Odvolací súd opätovne preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 340 787 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne od 13. marca 2008 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcu v tejto napadnutej časti zamietol. V podstatnej časti odôvodnenia rozsudku odvolací súd bol toho právneho názoru, že je potrebné posudzovať rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu len ako administratívny akt aplikácie práva, ktorý nemožno napadnúť odvolaním, nakoľko minister ho nevydáva v správnom konaní. Exekučný poriadok priamo nezaložil vecnú príslušnosť súdu preskúmať rozhodnutia správnych orgánov v správnom súdnictve. To však neznamená, že takéto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom (rozhodnutie najvyššieho súdu z 29. apríla 2002 sp. zn. 6SŽ/196/2001). Pokiaľ žalobca nenapadol vydané rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu samostatnou žalobou na súde, rozhodnutím súdu o jeho oslobodení spod obžaloby nedošlo zároveň k zrušeniu vydaného rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu žalobcovi (dokonca ani v príčinnej súvislosti s oslobodzujúcim rozsudkom, či analogicky v súvislosti s vydaným uznesením o vznesení obvinenia). Uzavrel, že nárok žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. ako nárok občianskoprávny nemožno priznať a to z dôvodu neexistencie zrušujúceho rozhodnutia, ktorým by bolo právoplatné rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu zrušené ako nezákonné. Vzhľadom na čo nebola splnená základná podmienka uplatnenia nároku na náhradu škody a to existencia nezákonného rozhodnutia podľa § 4 zákona č. 58/1969 Zb., pričom v priebehu konania na odvolacom súde neprišlo k vykonaniu nových dôkazov (v zmysle § 185 a nasl. CSP súd môže vykonať s výnimkou § 185 ods. 2 CSP vykonať dôkaz len na návrh strany sporu) na základe ktorých by prišlo k zmene skutkového stavu, vzhľadom na ktorý by bolo možné vnímať predmetné rozhodnutie ministra spravodlivosti inak ako na stále právoplatné. O náhrade trov konania prvoinštančného, odvolacieho ako aj dovolacieho rozhodol podľa § 453 ods. 1, 3 CSP, § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie; jeho kľúčová námietka atakovala nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 420 písm. f) CSP) ako aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Konštatoval, že súd v odôvodnení rozhodnutia je povinný výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Výtkol odvolaciemu súdu, že bez náležitého zdôvodnenia a aplikácie ústavne komfortného výkladu príslušných právnych noriem iba uviedol, že rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu nebolo zrušené, dokonca, že je do dnešného dňa právoplatné, v dôsledku čoho nie sú splnené podmienky v zmysle § 4 ods. 1 Zákona o zodpovednosti štátu za škodu, teda existencia zrušeného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, pre jeho nezákonnosť. Bol názoru, že nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je s poukazom na judikaturu Ústavného súdu Slovenskej republiky nutné považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, keď nepostačovalo iba konštatovanie, že odvolací súd bol viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v zmysle §

455 CSP, ale povinnosťou odvolacieho súdu bolo svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Podľa dovolateľa požiadavka odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí, aby bolo rozhodnutie ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu ako nezákonné zrušené podaním správnej žaloby, resp. že splnenie podmienky existencie nezákonného rozhodnutia ako jedného z troch predpokladov, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby bola daná objektívna zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie, si vyžaduje vždy príslušnú procesnú aktivitu poškodeného účastníka, nemôže obstať. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, rozhodnutie o zastavení trestného stíhania, rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní o postúpení veci inému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu, avšak aj rozhodnutie súdu o oslobodení spod obžaloby má rovnaké právne účinky, či dôsledky ako zrušenie právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. Uplatňujúc analogický výklad judikatúry Najvyššieho súdu SR v otázke účinkov zrušenia právoplatného rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom možno dospieť k záveru, že rozhodnutie súdu o oslobodení spod obžaloby má vo vzťahu k rozhodnutiu ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu rovnaké účinky ako rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vo vzťahu k rozhodnutiu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, teda dôsledky ako zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. V tejto súvislosti citoval rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/15/2009 a R 37/2013. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobcom nastolená otázka platnosti rozhodnutia ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu nielenže nie je otázkou zásadného právneho významu, ale vzhľadom na absenciu samotného titulu žalobcovho nároku, resp. nezrušenie rozhodnutia ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu po nadobudnutí právoplatnosti pre nezákonnosť, je zodpovedanie tejto otázky irelevantné. Zamietnutie žaloby po ustálení, že žalobcovmu nároku absentuje titul, považovala žalovaná za zrozumiteľné, dôkladné a jednoznačne vysvetlené. Žalovaná bola názoru, že ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov nie je daný a žiadala dovolanie v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie

nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a s tým spojenú jeho nepreskúmateľnosť, resp. arbitrárnosť.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti osobitne zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387

ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, z hľadiska vyššie definovaných požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia a s tým súvisiace právo na spravodlivý proces, nemôže v kontexte celého súdneho konania obstať.

18. V danej veci predmet sporu spočíval v posúdení splnenia podmienok na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., pričom kľúčovou právnou otázkou bolo, či rozhodnutie ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu spĺňalo prvý predpoklad pre uplatnenie nároku na náhradu škody, a to nezákonné rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 4 zákona č. 58/1969 Zb..

19. Žalobca v konaní namietal nesprávne posúdenie právnej povahy účinkov rozhodnutia ministra spravodlivosti o pozastavení výkonu exekútorského úradu. Bol názoru, že rozhodnutie súdu o oslobodení spod obžaloby má vo vzťahu k rozhodnutiu ministra o pozastavení výkonu exekútorského úradu rovnaké účinky ako rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vo vzťahu k rozhodnutiu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, teda dôsledky ako zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom.

20. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí s uvedenými pre vec podstatnými právnymi otázkami a argumentáciou žalobcu riadne nevysporiadal. Dovolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dovolací súd už vo svojom zrušujúcom uznesení z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Cdo/340/2020 vytýkal odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie jeho rozhodnutia a uložil odvolaciemu súdu povinnosť dôslednejšie sa zaoberať nezákonnosťou Rozhodnutia o pozastavení výkonu exekútorského úradu zo 16. júla 2002 č. k. 13599/2002 - 410 s ohľadom na ustanovenie § 4 zákona č. 58/1969 Zb. a výsledné rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodniť. Napriek tejto uloženej povinnosti si odvolací súd túto svoju povinnosť opäť nesplnil, keď odôvodnenie jeho rozhodnutia je iba skopírovaním bodov 18. a 19 zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu.

21. Odvolací súd sa s argumentáciou žalobcu vôbec nevysporiadal, v jeho rozhodnutí absentuje skutkový stav sporu a absentujú i zákonné ustanovenia, podľa ktorých spor posudzoval. Ako bolo uvedené vyššie, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva v dvoch strohých bodoch, ktoré sú skopírované zo zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu. Odvolací súd napriek argumentácii žalobcu založenou na judikatúre najvyššieho súdu a to rozhodnutia sp. zn. 4MCdo/15/2009 a R 37/2013 zároveň neanalyzoval, či právne závery vyslovené najvyšším súdom v citovaných rozhodnutiach sú alebo nie sú aplikovateľné na skutkový základ predmetnej veci. Tým, že sa odvolací súd obmedzil iba na všeobecné strohé konštatovanie bez špecifického právneho rozboru problematiky, neposkytol stranám zrozumiteľné a preskúmateľné odôvodnenie vo vzťahu k tejto podstatnej námietke. Takýto postup je v rozpore s požiadavkami na preskúmateľnosť rozhodnutia.

22. Takéto opomenutie je v rozpore s požiadavkami na riadne odôvodnenie rozhodnutia, keďže ide o podstatné tvrdenia, ktoré majú vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a mohli viesť k inému rozhodnutiu vo veci. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

23. Dovolací súd prízvukuje, že jeho závery, na ktorých spočíva zrušujúce uznesenie, nie sú vyjadrením

kategorického názoru o opodstatnenosti námietok žalobcu a vôbec ich nemožno interpretovať ako potvrdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku. Nosným dôvodom vyhovieť dovolaniu je totiž výlučne skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP a preto je nepreskúmateľné; odníma žalobcovi možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces [čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP], pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu procesne prípustné a tiež dôvodné podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá sama osebe spôsobuje, že napadnuté rozhodnutie nemôže byť považované za správne, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

25. Ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/69/2021, 8Cdo/70/2017). Dovolací súd preto ani v tomto prípade neposudzoval dovolanie z hľadiska ďalších vyslovených námietok a opodstatnenosti argumentácie v spojitosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a), resp. c) CSP.

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.